

کتاب برگزیده سال ۸۲

پیام امام

امیر المؤمنین (علیه السلام)

شرح تازه و جامعی بر روح البلاغه

جلد هفتم

آیت الله العظمی مکارم شیرازی
با همکاری جمعی از فضلا و دانشمندان

فهرست مطالب

۱۷	خطبة ۱۸۱
۱۸	خطبه در یک نگاه
۲۱	شرح و تفسیر: سرنوشت خرده گیران لجوج
	* * *
۲۵	خطبة ۱۸۲
۲۶	خطبه در یک نگاه
۲۹	بخش اول
۲۹	شرح و تفسیر آنچه ایسته شکر اوست
۳۳	بخش دوم
۳۴	شرح و تفسیر: این آسمان با عظمت نشانه‌ای از اوست
۳۹	بخش سوم
۴۰	شرح و تفسیر: احاطه علمی او بر همه چیز
۴۴	نکته:
۴۴	انواء چیست؟
۴۷	بخش چهارم
۴۸	شرح و تفسیر: عجز ما از درک صفات او
۵۴	نکته‌ها:
۵۴	۱- رمز پیچیدگی صفات خدا
۵۶	۲- عرش و کرسی چیست؟
۵۸	بخش پنجم
۵۹	شرح و تفسیر: کجا رفتند فراعنه و عمالقه؟
۶۲	نکته‌ها:
۶۲	۱- شوکت سلیمان <small>عليه السلام</small> و مرگ او
۶۴	۲- عمالقه کیانند

۳. فراغت مصر ۶۵
۴. اصحاب رتس؟ ۶۵
- بخش ششم ۶۷
- شرح و تفسیر: ویژگیهای آن مرد الهی ۶۷
- نکته: ۷۱
- اشاراتی به قیام مهدی ۷۱
- بخش هفتم ۷۳
- شرح و تفسیر: نتیجه مزم، یاد نغتم ۷۴
- بخش هشتم ۷۹
- شرح و تفسیر: همگی آماده جاد شدند ۸۰
- نکته‌ها: ۸۳
- یاران با وفای امام علیه السلام ۸۳
۱. عمار یاسر ۸۳
۲. ابن تیهان ۸۵
۳. ذوالشهادتین ۸۵
۴. قیس بن سعد بن عباده ۸۶
۵. ابویوب انصاری ۸۶

* * *

- خطبه ۱۸۳ ۸۹
- خطبه در یک نگاه ۸۹
- بخش اول ۹۱
- شرح و تفسیر: نقش پیامبران در هدایت امتها ۹۲
- بخش دوم ۹۷
- شرح و تفسیر: هدایت الهی در سایه قرآن ۹۸
- نکته‌ها: ۱۰۳
۱. یکسان بودن حکم خدا در اولین و آخرین ۱۰۳

- ۱۰۶ ۲. قرآن ناطق است یا صامت؟
- ۱۰۷ بخش سوم
- ۱۰۸ شرح و تفسیر: جایگاه عظیم تقوا
- ۱۱۵ بخش چهارم
- ۱۱۶ شرح و تفسیر: عذاب هولناک قیامت!
- ۱۱۹ بخش پنجم
- ۱۲۰ شرح و تفسیر: آزمون الهی
- ۱۲۷ بخش ششم
- ۱۲۷ شرح و تفسیر: به همسایگان الهی بپیوندید
- ۱۳۰ نکته:
- ۱۳۰ طریق سیر و سرک الی الله
- * * *
- ۱۳۳ خطبه ۱۸۴
- ۱۳۳ خطبه در یک نگاه
- ۱۳۵ شرح و تفسیر: خاموش باش ای رویه‌ها
- ۱۳۷ نکته:
- ۱۳۷ برج بن مسهر کیست؟
- * * *
- ۱۳۹ خطبه ۱۸۵
- ۱۳۹ خطبه در یک نگاه
- ۱۴۱ بخش اول
- ۱۴۲ شرح و تفسیر: این گونه باید خدا را شناخت
- ۱۵۱ بخش دوم
- ۱۵۱ شرح و تفسیر: ابعاد وجودی پیامبر اسلام ﷺ
- ۱۵۵ بخش سوم
- ۱۵۷ شرح و تفسیر: قدرت بی نظیر او در آفرینش موجودات کوچک و بزرگ

۱۶۴	نکته:
۱۶۴	زندگی بسیار شگفت‌انگیز مورچه‌ها
۱۶۷	بخش چهارم
۱۶۷	شرح و تفسیر: نگاهی به موجودات آسمان و زمین بیفکنید!
۱۷۳	نکته:
۱۷۳	جلوه‌هایی از بیان نظام
۱۷۵	بخش پنجم
۱۷۵	شرح و تفسیر: به سراسر آسمان نگاه کن!
۱۷۸	نکته:
۱۷۸	زندگی عجیب ملخها
۱۸۱	بخش ششم
۱۸۲	شرح و تفسیر: راستی او بزرگ است!
۱۸۷	نکته:
۱۸۷	درس‌هایی بزرگ در جمله‌های کوتاه
		* * *
۱۸۹	خطبة ۱۸۶
۱۸۹	خطبه در یک نگاه
۱۹۱	بخش اول
۱۹۲	شرح و تفسیر: نکات دقیقی درباره صفات خدا
۲۰۰	نکته:
۲۰۰	چگونگی جمع ضدین
۲۰۳	بخش دوم
۲۱۱	شرح و تفسیر: بخش سوم
۲۱۲	شرح و تفسیر
۲۱۲	بخش دیگری از اوصاف بی نظیر او
۲۱۹	بخش چهارم

- ۲۲۰ شرح و تفسیر: باز هم اوصاف مهم دیگری از اوصاف جمال و جلالش
- ۲۲۷ بخش پنجم
- ۲۲۸ شرح و تفسیر: حتی قادر به خلق پشهای نیستند!
- ۲۳۰ نکته‌ها:
- ۲۳۰ ۱. معاد جسمانی و اعاده معدوم
- ۲۳۲ ۲. آفرینش شگفت پشه‌ها!
- ۲۳۵ بخش ششم
- ۲۳۶ شرح و تفسیر: من نکردم خلق تا سودی کنم!
- ۲۳۹ نکته
- ۲۳۹ آیا زمانی بود که حیوان زنده شد؟
- ۲۴۲ بخش هفتم
- ۲۴۴ شرح و تفسیر: تداوم خلقت و ف

* * *

- ۲۴۷ خطبة ۱۸۷
- ۲۴۷ خطبه در یک نگاه
- ۲۴۹ بخش اول
- ۲۵۰ شرح و تفسیر: حوادث وحشتناکی در پیش است!
- ۲۵۵ نکته:
- ۲۵۵ حوادث سخت و دردناک آخر الزمان
- ۲۵۷ بخش دوم
- ۲۵۷ شرح و تفسیر: دستورهایی برای نجات از فتنه
- ۲۶۰ نکته:
- ۲۶۰ کنار رفتن از برابر امواج فتنه‌ها

* * *

- ۲۶۱ خطبة ۱۸۸
- ۲۶۱ خطبه در یک نگاه

۲۶۲	بخش اول
۲۶۳	شرح و تفسیر: توصیه به تقوا و شکر
۲۶۷	بخش دوم
۲۶۸	شرح و تفسیر: بهترین واعظان
۲۷۱	نکته:
۲۷۱	مرگ را فراموش نکنید
۲۷۳	بخش سوم
۲۷۳	شرح و تفسیر: راه نجات

* * *

۲۷۷	خطبة ۱۸۹
۲۷۷	خطبه در یک نگاه
۲۷۹	بخش اول
۲۷۹	شرح و تفسیر: ایمان‌های پایدار و ناپایدار
۲۸۱	نکته‌ها:
۲۸۱	عوامل پایداری ایمان
۲۸۳	بخش دوم
۲۸۴	شرح و تفسیر: هر چه می‌خواهید برسید
۲۹۰	نکته:
۲۹۰	نقش هجرت در اسلام

* * *

۲۹۳	خطبة ۱۹۰
۲۹۳	خطبه در یک نگاه
۲۹۵	بخش اول
۲۹۵	شرح و تفسیر: پیامبر رحمت و جهاد
۲۹۹	بخش دوم
۲۹۹	شرح و تفسیر: مشکلاتی که در پیش رو دارید

۳۰۳	بخش سوم
۳۰۴	شرح و تفسیر: احوال محشرا
۳۱۱	بخش چهارم
۳۱۱	شرح و تفسیر: آماده سفر آخرت باشید
۳۱۵	بخش پنجم
۳۱۵	شرح و تفسیر: هر کاری وقتی دارد
۳۱۷	نکته:
۳۱۷	قیامهای ابلهنگام
* * *	
۳۱۹	خطبة ۱۹۱
۳۱۹	خطبه در یک ماه
۳۲۱	بخش اول
۳۲۲	شرح و تفسیر: خلقت بدنه حدیث
۳۲۹	بخش دوم
۳۳۰	شرح و تفسیر: تقوا بهترین پناهگاه است و چراغ راه در قیامت است
۳۳۵	بخش سوم
۳۳۶	شرح و تفسیر: ندای بیدارگر تقوا را بشنوید
۳۴۳	بخش چهارم
۳۴۴	شرح و تفسیر: سرنوشت دنیا و دنیاپرستان
* * *	
۳۵۱	خطبة ۱۹۲
۳۵۲	خطبه در یک نگاه
۳۵۵	بخش اول
۳۵۶	شرح و تفسیر: شیطان بنیانگذار اساس تعصبا
۳۶۱	بخش دوم
۳۶۲	شرح و تفسیر: از سرنوشت ابلیس عبرت بگیرید!

۳۶۵	نکته‌ها:
۳۶۵	۱. مسئله حبط اعمال
۳۶۶	۲. آیا ابلیس فرشته بود؟
۳۶۷	۳. تکبر ابلیس سرچشمه کفر او شد
۳۶۸	۴. یکسان بودن حکم خدا درباره همگان
۳۶۹	بخش سوم
۳۷۰	شرح و تفسیر او خطرناک‌ترین دشمن شماست
۳۷۹	بخش چهارم
۳۸۰	شرح و تفسیر: مانع شیطان را قایل نباشید
۳۸۷	بخش پنجم
۳۸۹	شرح و تفسیر: از بزرگان متکبر بود چرا نکنید
۳۹۸	نکته:
۳۹۸	رابطه تکبر و تعصب
۴۰۱	بخش ششم
۴۰۲	شرح و تفسیر: تکبر برای هیچ کس روا نیست
۴۰۷	نکته:
۴۰۷	رفع یک اشتباه
۴۰۹	بخش هفتم
۴۱۰	شرح و تفسیر: درس دیگری از داستان موسی بن عمران
۴۱۵	بخش هشتم
۴۱۶	شرح و تفسیر: چرا زندگی انبیا ساده بود؟
۴۱۹	بخش نهم
۴۲۰	شرح و تفسیر: درس عجیب دیگری از خانه خدا
۴۲۷	بخش دهم
۴۲۸	شرح و تفسیر: چرا کعبه در میان باغهای سرسبز نیست؟
۴۳۲	نکته

- ۴۳۲ «أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَحْمَرُهَا»
- ۴۳۵ بخش یازدهم
- ۴۳۶ شرح و تفسیر: هیچ کس از کبر و غرور در امان نیست
- ۴۴۱ نکته:
- ۴۴۱ فلسفه عبادات
- ۴۴۲ بخش دوازدهم
- ۴۴۴ شرح و تفسیر: تعصب بی دلیل
- ۴۴۷ بخش سیزدهم
- ۴۴۸ شرح و تفسیر: جای تعصب اینجاست!
- ۴۵۱ نکته:
- ۴۵۱ تعصبات منفی و مثبت
- ۴۵۲ بخش چهاردهم
- ۴۵۴ شرح و تفسیر: از سرگذشت پیشینیان عبرت بگیرید
- ۴۵۷ بخش پانزدهم
- ۴۵۸ شرح و تفسیر: عوامل پیروزی مؤمنان پیاپی
- ۴۶۱ بخش شانزدهم
- ۴۶۲ شرح و تفسیر: اتحاد و پراکندگی، مهم‌ترین عوامل پیروزی و شکست
- ۴۶۵ بخش هفدهم
- ۴۶۶ شرح و تفسیر: از سرنوشت فرزندان اسماعیل و اسحاق عبرت بگیرید!
- ۴۷۰ نکته:
- ۴۷۰ قطره‌ها و دریا!
- ۴۷۳ بخش هیجدهم
- ۴۷۴ شرح و تفسیر: اسلام به شما قدرت و عظمت داد
- ۴۷۷ بخش نوزدهم
- ۴۷۸ آینده تاریکی در انتظار شماست!
- ۴۷۹ شرح و تفسیر: از تعصب و تفرقه بپرهیزید

- ۴۸۷ بخش بیستم
- ۴۸۷ شرح و تفسیر: من مأمور به مبارزه با فاسدان و مفسدانم
- ۴۹۰ نکته:
- ۴۹۰ ذوالثدیة کیست؟
- ۴۹۵ بخش بیست و یکم
- ۴۹۷ شرح و تفسیر: پرورش در آغوش پیامبر
- ۵۰۴ نکته‌ها:
- ۵۰۴ ۱- رابطه بسیار نزدیک علم علیه السلام با پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۵۰۵ ۲- داستان غار حرا
- ۵۰۶ ۳- برنامه ویژه پیامبر صلی الله علیه و آله قبل از بعثت
- ۵۰۹ بخش بیست و دوم
- ۵۱۲ شرح و تفسیر: معجزه حرکت درخت
- ۵۱۷ نکته‌ها:
- ۵۱۷ ۱- معجزه شجره در روایات اسلامی
- ۵۱۸ ۲- فرق میان سحر و معجزه
- ۵۲۱ بخش بیست و سوم
- ۵۲۱ شرح و تفسیر: من از این گروه‌ام
- * * *
- ۵۲۷ خطبة ۱۹۳
- ۵۲۸ خطبه در یک نگاه
- ۵۲۹ پاسخ به یک سؤال
- ۵۳۱ بخش اول
- ۵۳۲ شرح و تفسیر: صفات والای پرهیزکاران
- ۵۴۸ نکته:
- ۵۴۸ محورهای این بخش از خطبه
- ۵۵۰ بخش دوم

۵۵۱	شرح و تفسیر: برنامه شبانه پرهیزکاران
۵۵۴	نکته:
۵۵۷	بخش سوم
۵۵۸	شرح و تفسیر: برنامه روزانه پرهیزکاران
۵۶۲	نکته:
۵۶۲	آنها نقادان عمل خویشند
۵۶۵	بخش چهارم
۵۶۶	شرح و تفسیر: واژه وصف دیگر
۵۷۷	بخش پنجم
۵۷۸	شرح و تفسیر: وصف مهم دیگر
۵۹۱	سرنوشت همام پس از شنیدن این خطبه تکان دهنده
۵۹۴	نکته:
۵۹۴	نگاه دیگری به خطبه همام

* * *

۵۹۷	خطبه ۱۹۴
۵۹۷	خطبه در یک نگاه
۵۹۹	بخش اول
۵۹۹	شرح و تفسیر: مشکلات عظیم رسالت
۶۰۵	بخش دوم
۶۰۶	شرح و تفسیر: خطر منافقان!
۶۱۳	بخش سوم
۶۱۴	شرح و تفسیر: برنامه ریزی دقیق منافقان!
۶۱۶	نکته:
۶۱۶	نفاق و منافقان در طول تاریخ

* * *

۶۲۱	خطبه ۱۹۵
-----	----------

- ۶۲۱ خطبه در یک نگاه
- ۶۲۳ بخش اول
- ۶۲۴ شرح و تفسیر: قیام پیامبر در شرایط بسیار سخت
- ۶۲۹ بخش دوم
- ۶۳۰ شرح و تفسیر: خوان نعمت بی دریغش همه جاگسترده است
- ۶۳۷ بخش سوم
- ۶۳۸ شرح و تفسیر: دورنما، هول انگیز قیامت
- * * *
- ۶۴۵ خطبة ۱۹۶
- ۶۴۵ خطبه در یک نگاه
- ۶۴۷ بخش اول
- ۶۴۸ شرح و تفسیر: دریای هولناک دنیا
- ۶۵۱ بخش دوم
- ۶۵۱ شرح و تفسیر: تا فرصت باقی است کاری کنید
- * * *
- ۶۵۳ خطبة ۱۹۷
- ۶۵۳ خطبه در یک نگاه
- ۶۵۵ بخش اول
- ۶۵۵ شرح و تفسیر: پیوسته گوش بر فرمان بودم
- ۶۵۹ بخش دوم
- ۶۶۰ شرح و تفسیر: چه کسی از من سزاوارتر است
- ۶۶۵ حوادث دردناک هنگام رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و بعد از آن
- * * *
- ۶۶۹ خطبة ۱۹۸
- ۶۷۰ خطبه در یک نگاه
- ۶۷۱ بخش اول

۶۷۱	شرح و تفسیر: احاطة علمی پروردگار
۶۷۵	بخش دوم
۶۷۷	شرح و تفسیر: تقوای الهی سرچشمه تمام خوشبختیها
۶۸۵	بخش سوم
۶۸۶	شرح و تفسیر: ارزش والای اسلام
۶۹۷	بخش چهارم
۶۹۸	شرح و تفسیر: ظهور اسلام همچون بهاران بود
۷۰۰	پاسخ به یک سؤال مهم
۷۰۱	نکته:
۷۰۱	آری او بهار بر ما!
۷۰۳	بخش پنجم
۷۰۵	شرح و تفسیر: ویژگی های مهم قرآن
۷۱۵	نکته ها:
۷۱۵	۱. عظمت قرآن از دیدگاه امیرمؤمنان <small>علیه السلام</small>
۷۱۸	۲. دانشمندان بیگانه و قرآن
	* * *
۷۲۱	خطبة ۱۹۹
۷۲۱	خطبه در یک نگاه
۷۲۳	بخش اول
۷۲۴	شرح و تفسیر: اهمیت فوق العاده نماز
۷۳۰	نکته:
۷۳۰	نقش نماز در تربیت انسان
۷۳۳	بخش دوم
۷۳۳	شرح و تفسیر: برکات زکات
۷۳۶	نکته:
۷۳۶	زکات رکن مهم جامعه اسلامی

۷۳۹	بخش سوم
۷۳۹	شرح و تفسیر: اهمیت ادای امانت
۷۴۲	نکته‌ها:
۷۴۲	۱- دو مطلب مهم و پیچیده
۷۴۴	۲- مهمترین نشانه ایمان
۷۴۷	بخش چهارم
۷۴۷	شرح و تفسیر: خلوت و جلوت با شماست
	* * *
۷۵۱	خطبه ۲۰۰
۷۵۱	خطبه در یک نگاه
۷۵۳	شرح و تفسیر: سیاست‌های زامنند باگناه است
۷۵۶	نکته
۷۵۶	سیاست انسانی و سیاست شیطانی